

Boekbespreking

M.P. KERNEY (ed.), 1976. Atlas of the non-marine Mollusca of the British Isles. Conchological Society of Great Britain and Ireland/Natural Environment Research Council, 208 pp., 200 kaarten. Prijs £ 3.85, portvrij (te bestellen bij Mrs. E.B. Rands, 51 Wychwood Avenue, Luton, Beds., LU2 7HT, Engeland).

Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van onze (oudste) Britse zustervereniging is een aantrekkelijk opgezette atlas van de land- en zoetwatermollusken van Groot-Brittannië en Ierland gepubliceerd. Al honderd jaar lang hebben de Britten zich geïnteresseerd voor de verspreiding van hun weekdieren en de atlas reflecteert dan ook het resultaat van een gezamenlijk pogen; de laatste vijftien jaar hebben meer dan 200 personen het hunne bijgedragen.

De groot weergegeven kaarten (177 x 196 mm) zijn steeds gewijd aan één soort, waarbij als regel een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen het voorkomen voor en na 1950. Om niet altijd duidelijke redenen wordt dit laatste soms niet gedaan; deze scheiding is uiteraard van het grootste belang om een mogelijke uitbreiding of teruggang van een soort te kunnen constateren. Daarnaast geeft een beperkt aantal kaarten de verspreiding van soortcomplexen weer, waarbij het vaak moeilijk was vroegere opgaven te controleren. Dit zijn *Arion rufus/ater*, het *Limax flavus*-complex en *Euconulus alderi/fulvus*. Bovendien zijn ingevoerde soorten opgenomen voor zover deze ten minste in de vrije natuur en dus bijvoorbeeld niet uitsluitend in plantenkassen verspreid zijn geraakt. Tenslotte wordt voor 21 soorten de verspreiding in het Postglaciaal (Flandrien) in kaart gebracht, een verspreiding die uit de aard der zaak alleen maar op fragmentarische gegevens kan berusten. Later zullen door het Biological Records Centre nog transparante kaarten met geologische, klimatologische en vegetatiekundige gegevens gepubliceerd worden. Deze zullen even groot zijn als de kaarten in het boek zodat men correlaties met de verspreiding van de mollusken kan maken door simpelweg het transparante blad over de kaart te leggen.

De Britse malacologen kunnen trots zijn op dit mooie product. Het ligt voor de hand dat de eerste malacologische atlas in onze moderne opzet (European Invertebrate Survey) juist een Britse is — zijn onze overzese burens immers al niet heel lang geleden tot het in kaart brengen van hun weekdieren overgegaan? De typografische uitvoering is keurig en de prijs (zoals wij van Britse boeken gewend zijn) laag. Wij willen het boek van harte aanbevelen aan iedereen die op een enigszins geavanceerd niveau met Europese land- en zoetwatermollusken te maken heeft, maar ook aan biogeografen en milieudeskundigen.

Naast alle lof is het wellicht gepast bij wijze van welwillende kritiek op te merken dat de verspreiding van de Britse mollusken hier nogal geïsoleerd gepresenteerd is. Men vergelijke slechts de onlangs gepubliceerde Nederlandse Carabidae-atlas (H. Turin, J. Haeck & R. Hengeveld, 1977, Atlas of the carabid beetles of The Netherlands: 1-228, Amsterdam), waar de verspreiding van de soorten in Nederland gerelateerd wordt aan die in Europa. Hoewel de Britse eilanden een duidelijk van de rest van Europa afgescheiden gebied vormen, mag men hun flora en fauna toch niet als zodanig beschouwen.

A.C. VAN BRUGGEN